

Rodzice dzieci z ASD

Radości i rozterki

ODMIENNOŚĆ
W FUNKCJONOWANIU
RODZINY DZIECKA ZE
SPEKTRUM AUTYZMU
OD RODZIN
POSIADAJĄCYCH
ZDROWE DZIECKO LUB
PRZEJAWIAJĄCE
INNE NIŻ AUTYZM
ZABURZENIE
ROZWOJOWE

Ewolucję przeżyć emocjonalnych rodziców można opisać jako stopniowe przechodzenie od pytania

„Dlaczego właśnie nas i nasze dziecko to spotkało?” do pytania „Co i jak możemy zrobić, aby pomóc naszemu dziecku?”

Oczywiście między tymi dwoma pytaniami są jeszcze etapy pośrednie.

Fazy reakcji rodziców na diagnozę autyzmu

1. Opłakiwania i protestu – jako doświadczenie niespełnienia oczekiwań i pragnień związanych z dzieckiem w poczuciu swojej bezradności
2. Zaprzeczenia, wyparcie diagnozy
3. Natręctwa – obaw perspektywicznych
4. Przepracowania – przepracowanie dotychczasowego postępowania
5. Statyczny, chroniczny smutek z jednoczesnym indywidualnym radzeniem sobie z diagnozą (Pisula)

Fazy przeżyć rodziców

Są to okresy:

- 1) szoku, (krytyczny lub wstrząsu emocjonalnego)
- 2) kryzysu emocjonalnego, (rozpaczy lub depresji)
- 3) pozornego przystosowania się
- 4) konstruktywnego przystosowania się do sytuacji

(Kościelska, Maciarz, Twardowski).

Pierwsze objawy

- bagatelizowane objawów przez środowisko (utożsamianie z opóźnieniem rozwoju globalnego lub często ograniczanie się do sfery komunikacji, jak również usprawiedliwianie zaburzeń czynnikami rodzinnymi i środowiskowymi, np. lekceważenie opóźnień rozwoju mowy u chłopców, jako prawidłowości rozwojowej związanej z płcią).
- brak optymalnego systemu wspierania i kierowania rodziców do instytucji zajmujących się dziećmi z niepełnosprawnościami (brak nadal przepływu informacji, rozpropagowania ich).
- brak jednorodnego obrazu klinicznego autyzmu dodatkowo utrudnia wczesną diagnozę (ograniczanie się do stereotypowego obrazu autyzmu).

Diagnoza

- Po okresie niepokoju, poszukiwań i ukierunkowania działań rozpoznawczych stawiana jest diagnoza lub rediagnoza (często uszczegółowienie lub na nowo określenie) zaburzenia.

Diagnoza – nieuzasadniona wina

Rodzice starają się odnaleźć powód, który mógłby mieć wpływ na wywołanie zaburzenia u ich dziecka.

Najczęściej poszukuje się czynników:

- **rodzinnych** - wpływających z koncepcji psychogennych, psychoanalitycznych **obarczających matkę jak i rodziców za nieprawidłowe podejście do dziecka,**
- **medycznych** - poszukiwanie w rodzinach przypadków chorób psychicznych lub genetycznych, jak również czynnika natalnego oraz przebytych chorób i urazów,
- **sytuacyjnych** -wiązanych z traumatycznym wydarzeniem, jak: wymuszona separacją z dzieckiem, przestraszenie go itp.

Poszukiwanie pomocy

- Kolejnym krokiem jest **poszukiwanie przez rodziców specjalisty lub ośrodka**, który podejmie się wspierania rozwoju ich dziecka

Następuje wtórne poszukiwanie specjalistów, którzy podejmą się pracy z dzieckiem oraz pozyskanie środków umożliwiających prowadzenie terapii (znikome zaangażowanie instytucji lokalnych w podejmowanie działań wspierających rodziny z dzieckiem ze spektrum autyzmu) a w szczególności zabezpieczenie odpowiednio zorganizowanego systemu wsparcia.

Wybór terapii

następuje w sposób przypadkowy lub w wyniku świadomego wyboru. Jest to uwarunkowane zazwyczaj miejscem zamieszkania, możliwościami finansowymi, wtórnie fachowością prowadzonych działań terapeutycznych.

Dostępność staje się jednym z uwarunkowań korzystania przez rodziców z pomocy ośrodków zajmujących się wspomaganie rozwoju dzieci ze spektrum autyzmu i obecnie ma ona wymiar nie tyle komunikacyjny co finansowy podyktowany koniecznością dokonywania opłat związanych z przejazdami do nich.

Wdrażanie do życia społecznego

Wielospecjalistyczna rehabilitacja i terapia dziecka ze spektrum autyzmu dostosowana do jego indywidualnych możliwości i potrzeb.

Ten okres powinien zapewnić osobom z autyzmem przyszłość, zabezpieczenie w optymalny sposób samodzielnego funkcjonowania, które jest **wypadkową głębokości i rozległości występujących zaburzeń w rozwoju, efektów terapii, jak również możliwości integracji społecznej**

Wyraźne nasilenie problemów emocjonalnych następuje wówczas, gdy na drodze rozwoju dziecka pojawiają się tzw. ważne wydarzenia życiowe

- pójście do przedszkola lub szkoły,
- wybór dalszego kierunku kształcenia i zawodu, dorastanie (12-18 lat)
- oczekiwanie następnego dziecka
- wyjazd do ośrodka rehabilitacyjnego
- podjęcie pracy zawodowej,

Trzy typy kryzysów przez które przechodzą rodzice dziecka z niepełnosprawnością

- Kryzys nowości (brak informacji od lekarza)
- Kryzys osobistych wartości (ambiwalencja uczuciowa do dziecka)
- Kryzys rzeczywisty (specyficzne problemy związane ze specyfiką niepełnosprawności)

Na wszystkich etapach rozwoju dziecka w rodzinie mającej dziecko ze spektrum autyzmu towarzyszy **stres** związany z faktem jego niepełnosprawności/odmienności ale też **radość** z małych niekiedy sukcesów odnoszonych przez dziecko

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ